

Standard de competențe pentru evaluatorul extern*

Ediția I, Revizia 0

Aprobat de Consiliul de conducere al
Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare,
Decizia nr. 18 din 16.09.2022

Președinte

Andrei CHICIUC

Chișinău, 2022

---

* Elaborat în baza Standardului regional de competențe pentru evaluatorul extern, proiectat în cadrul Proiectului *Enhancing Quality of Education and Training in SEE* (EQET SEE), gestionat de ERI SEE (Education Reform Initiative of South Eastern Europe Secretariat) și susținut financiar de ADA (Austrian Development Agency), și agreat de către reprezentanții celor 7 țări partenere (Albania, Bosnia și Herzegovina, Kosovo*, Moldova, Montenegro, North Macedonia, Serbia). Adaptat la cadrul normativ național de către un grup de experți naționali (Petrov Elena, Baciú Sergiu, Andrițchi Viorica, Argint-Căldare Lucia, Guvir Stela).

Profil/Descrierea:

- Planifică, organizează și realizează evaluarea externă a instituțiilor de învățământ/prestatorilor de servicii educaționale împreună cu membrii echipei de evaluare în baza cadrului normativ în vigoare și o ajustează la necesitate.
- Evaluează calitatea programelor/ instituțiilor conform domeniilor/ariilor specifice din metodologiile de evaluare externă și examinează conformitatea cu legislația națională și reglementările instituționale.
- Colaborează cu părțile interesate relevante* și cu instituțiile autorizate/prestatorii de servicii educaționale și/sau coordonează echipa de evaluare externă (inclusiv reprezentanți ai altor instituții competente, dacă este cazul, analiști externi etc.).
- Formulează aprecieri cu privire la calitatea programelor/ instituțiilor de învățământ/prestatorilor de servicii educaționale, în temeiul rezultatelor evaluării interne și externe; valorificând datele și informațiile colectate prin metodele de cercetare (analiza documentelor, observații directe în sălile de clasă, focus grupuri, chestionare și interviuri cu instituții relevante, salariați ai instituțiilor de învățământ/prestatori de servicii educaționale, părinți, studenți/elevi, profesori și alte părți interesate, precum reprezentanți ai mediului de afaceri, dacă este cazul etc.).
- Face schimb de opinii, discută și ajustează constatările cu echipa/comisia de evaluare externă, cu managerul sau liderul echipei/președintele comisiei de evaluare și cu instituțiile relevante/prestatorii de servicii educaționale.
- Raportează constatările formulate în procesul de evaluare externă împreună cu colegii și corelează constatările și recomandările cu părțile implicate.
- Pregătește și consolidează aprecierile în rapoarte de evaluare externă (respectând prevederile legii privind protecția datelor cu caracter personal).
- Coordonează/contribuie la dezvoltarea procesului de evaluare externă a instituțiilor de învățământ/prestatorilor de servicii educaționale și identifică exemple de bune practici.
- Monitorizează responsabil, împreună cu colegii, progresul, calitatea și livrarea la timp a produsului final.

---

* Ministere, OLSDÎ, instituții de învățământ/prestatori de servicii educaționale, comunitatea locală, agenți economici, părinți, studenți/elevi

STANDARD DE COMPETENȚĂ PENTRU EVALUATORUL EXTERN		
Cerințe inițiale (decizie la nivel național)		
Cerințe pre-rechizit pentru reprezentanții mediului academic*	5 ani de experiență în învățământ 3 ani de experiență managerială în instituții de învățământ sau 3 ani de experiență în calitate de specialist/expert în elaborarea curricula sau 3 ani de experiență în calitate de specialist/expert la nivelul administrației publice locale responsabile de educație (OLSDI) Diplomă de studii superioare de masterat sau diplomă de studii echivalentă Bună cunoaștere a limbii române Cunoașterea unei limbi de circulație internațională Competențe digitale	
Domenii de expertiză	Cunoștințe, abilități și atitudini	Caracteristici
DOMENIUL 1 COMPETENȚE DE BAZĂ		
1. Competențe de bază	Responsabilitate Învățare continuă Autorefecție Autogestiune Productivitate Cooperare	• Acționează conform normelor deontologice și demonstrează integritate (respectă Codul de Etică și/sau alte documente relevante). • Respectă persoanele din alte grupuri sociale, culturale și minoritare. • Promovează valori moderne în învățământ și susține politicile educaționale naționale.

* Pre-rechizite pentru alte categorii de evaluatori externi, conform *Metodologiei de selectare a experților evaluatori* (aprobată de Consiliul de conducere al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, decizia nr. 70 din 27.11.2020).

	Soluționarea problemelor Fiabilitate Integritate Abilități analitice Abilități de sinteză Abilități de scriere Confidențialitate Obiectivitate Luarea deciziilor Abilități de planificare și organizare Receptivitate la nou Abilități de comunicare Eficiență	• Posedă capacitate intelectuală (analitică, creativă, practică) de a identifica și aplica cunoștințe, inclusiv de a soluționa probleme. • Utilizează în mod corespunzător tehnologiile informaționale și de comunicare pentru a sprijini și gestiona evaluarea. • Realizează atribuțiile de evaluator extern (independent sau supervizat), în cadrul misiunii de evaluare a instituției de învățământ/prestatorului de servicii educaționale. • Investește continuu în dezvoltarea personală. • Protejează interesele publice legitime ale persoanelor fizice și juridice. • Reflectă asupra propriului proces și practică de evaluare. • Stabilește relații deschise, pozitive și profesionale cu toate instituțiile de învățământ/prestatorii de servicii educaționale, menținând și aplicând principiile de fiabilitate, obiectivitate, confidențialitate și competențele profesionale. • Posedă abilități de comunicare și de interacțiune în echipă, demonstrând responsabilitate și eficiență individuală.
DOMENIUL 2 PRACTICA PROFESIONALĂ PENTRU EVALUATORUL EXTERN (Accentul se pune pe ceea ce îi distinge pe evaluatori de ceilalți profesioniști din domeniul educației)		
2. Cunoștințe, aptitudini și atitudini profesionale	Cunoașterea sistemului educațional Înțelegerea documentației de bază Interpretarea și aplicarea adecvată a legislației în domeniu	• Cunoaște foarte bine sistemul educațional în care activează, nevoile/necesitățile pieței muncii, legislația în vigoare și se informează cu privire la principalele rezultate ale cercetărilor în domeniu la nivel național și internațional. • Deține cunoștințe teoretice și abilități practice foarte bune în ceea ce privește evaluarea implementării curriculumului, pedagogiei, inclusiv tendințele moderne, procesele de predare,

	Identificarea și evaluarea riscurilor Cunoașterea și aplicarea corespunzătoare a procedurilor de evaluare externă	Învățare și evaluare a elevilor/studentilor. ● Cunoaște, înțelege și aplică cadrul normativ în vigoare. ● Utilizează sistematic dovezi fiabile, precise și relevante pentru emiterea judecăților apreciative. ● Reflectează critic asupra îmbunătățirii procesului de evaluare externă. ● Se dezvoltă personal și profesional (inclusiv, abilitățile de comunicare) în baza domeniilor de competență și nevoilor de dezvoltare identificate, pentru a-și consolida practica reflexivă. ● Înțelege clar scopul și valoarea evaluării, complexitatea procesului de evaluare, diferitele roluri exercitate și ceea ce se așteaptă a fi realizat. ● Planifică, organizează, gestionează eficient resursele necesare pentru evaluare, astfel încât scopul evaluării să fie atins în termenele stabilite. ● Completează în mod clar, coerent și fără ambiguitate instrumentele de evaluare, în conformitate cu cadrul normativ. ● Construiește relații de colaborare și stimulare în cadrul echipei, promovând o atmosferă de îmbunătățire continuă. ● Raportează superiorilor orice reclamație referitoare la încălcarea cadrului normativ în timpul procesului de evaluare. ● Susține valorile și principiile evaluării externe. ● Identifică și diseminează practicile de succes ale instituțiilor de învățământ/ prestatorilor de servicii educaționale la nivel național.
DOMENIUL 3 ABILITĂȚI ȘI COMPETENȚE DE COMUNICARE INTERPERSONALĂ		

(Accentul se pune pe relațiile interpersonale și interacțiunile sociale care stau la baza eficienței evaluatorului în practica profesională de pre-evaluare, evaluare la fața locului, post-evaluare și activitatea în echipă)		
3.1. Comunicarea în timpul procesului de evaluare externă	Competențe culturale Comunicarea (inclusiv corespondența oficială) Facilitare Soluționarea conflictelor Persuasiune	● Manifestă toleranță și empatie în comunicare. ● Comunică în procesul de evaluare externă verbal și în scris, clar, convingător, în timp util și concis, inclusiv despre consecințele legale ale acțiunilor și inacțiunilor părților implicate. ● Ajustează stilul de comunicare verbală și scrisă în funcție de scop și public. ● Oferă tuturor părților interesate feedback clar și constructiv asupra constatărilor bazate pe dovezi. ● Asigură o înțelegere comună a programului/planului de evaluare între părțile interesate. ● Ascultă ca să înțeleagă și să aplice diferite perspective asupra aspectelor evaluate. ● Construiește încrederea pe parcursul procesului evaluării. ● Are grijă ca procesul de evaluare să nu fie afectat de influențe terțe și de altă natură. ● Facilitează interacțiunea constructivă și receptivă din punct de vedere al diversității culturale în timpul procesului evaluării. ● Gestionează constructiv eventuale situații de rezistență/conflict.
3.2. Elaborarea și transmiterea rapoartelor de evaluare externă		● Elaborează raportul de evaluare externă complet, concis, clar, în timp util, în baza cadrului normativ în vigoare. ● Include în raport constatările și aprecierile privind subiectul evaluării, ținând cont de contribuțiile fiecărui membru al echipei. ● Formulează concluzii și recomandări bazate pe constatările din

		timpul evaluării. ● Informează și raportează în conformitate cu prevederile cadrului normativ despre rezultatele evaluării. ● Răspunde și soluționează reclamațiile/contestațiile cu privire la rezultatele evaluării externe sau decizia finală.
3.3. Comunicarea cu echipa de evaluatori externi		● Participă/ conduce ședințele echipei de evaluatori într-o manieră constructivă pentru a permite membrilor comisiei să formuleze aprecieri corecte și acceptabile pentru toți. ● Facilitează participarea activă a membrilor echipei în luarea deciziilor de evaluare. ● Contribuie la discuții, dezbateri, dialog și opinii, respectând individualitatea fiecărui evaluator.
DOMENIUL 4 METODOLOGIA DE EVALUARE (Accentul se pune pe aspectele tehnice ale testării sistematice bazate pe dovezi în scopuri adecvate)		
4.1. Colectarea și analiza datelor	Abilități de cercetare Tehnici de colectare a datelor, inclusiv pregătirea chestionarelor, interviuarea și observarea activităților de predare-învățare-evaluare Documentarea datelor Metode de cercetare cantitative, calitative și mixte pentru învățare, înțelegere, luarea deciziilor și apreciere	● Identifică scopurile și necesitățile evaluării. ● Determină aspectele de bază ale evaluării. ● Identifică și argumentează metode adecvate (metode cantitative, calitative și mixte) pentru a corespunde aspectelor ce țin de evaluarea externă. ● Identifică și evaluează sursele de dovezi relevante și credibile privind calitatea în conformitate cu reglementările existente. ● Colectează și analizează sistematic informații și date (contextul instituției de învățământ/prestatorului de servicii educaționale) în conformitate cu scopul evaluării. ● Selectează dovezi/informații suficiente și convingătoare,

	Verificarea documentației	asigurând confidențialitatea datelor, pentru a susține constatări corecte, imparțiale ale evaluării. ● Interpretează constatările/rezultatele în procesul evaluării. ● Confirmă veridicitatea constatărilor preliminare/ dovezilor în baza informațiilor relevante, într-un mod corect, imparțial și independent. ● Ține cont de opiniile celorlalți evaluatori și de eventualele dovezi contradictorii pentru a realiza o analiză obiectivă și fiabilă.
4.2. Prelucrarea și utilizarea datelor	Capacitatea de a lua decizii corecte și obiective Metode cantitative, calitative și mixte de învățare, înțelegere, luare a deciziilor și apreciere	● Valorifică dovezile și interpretările pentru a formula concluzii, aprecieri și recomandări. ● Implică părțile interesate în pregătirea, interpretarea și raportarea rezultatelor evaluărilor. ● Analizează, sintetizează, evaluează dovezile atât complexe cât și contradictorii pentru a face aprecieri corecte și obiective bazate pe surse credibile, în deplină conformitate cu cadrul normativ și reglementările în vigoare. ● Corelează în mod responsabil consecințele acțiunilor și a deciziilor luate. ● Utilizează criteriile de evaluare într-o manieră credibilă pentru a formula aprecieri coerente și decizii irefutabile în concordanță cu dovezile identificate.
DOMENIUL 5 LEADERSHIP ȘI MANAGEMENT (Accentul se pune pe determinările și monitorizările planurilor de lucru, a termenelor, a resurselor și ale altor componente necesare pentru a realiza evaluarea și a furniza rapoarte de evaluare externă)		
5.1. Planificare și	Relaționarea	● Negociază și gestionează programul/planul de evaluare,

management	Formularea propunerilor Contractare Stabilirea sarcinilor de lucru Monitorizarea progresului Suport în utilizarea rezultatelor Managementul resurselor umane Managementul/coordonarea comisiei de evaluare Formarea evaluatorilor externi Consiliere Ghidarea procesului de îmbunătățire a calității instituțiilor de învățământ/prestatorilor de servicii educaționale	resursele și calendarul evaluării externe. ● Organizează procesul și implementează eficient programul evaluării. ● Gestionează și protejează informațiile/datele obținute în timpul evaluării. ● Planifică utilizarea rezultatelor evaluării în conformitate cu cadrul normativ în vigoare. ● Coordonează procesul și documentează rezultatele evaluării externe pentru a oferi informațiile solicitate. ● Monitorizează procesul și calitatea evaluării și îl ajustează la necesitate. ● Colaborează cu părțile interesate pentru a le pregăti de evaluare. ● Inițiază și/sau realizează toate sarcinile evaluatorului extern, în special în relaționarea cu instituțiile de învățământ/prestatorii de servicii educaționale care întâmpină probleme complexe de management. ● Contribuie și propune direcții pentru formularea sau revizuirea politicilor educaționale, strategiilor și a procesului decizional, în baza constatărilor și informațiilor obținute în timpul evaluării. ● Deleagă sarcini și asigură calitatea activității celorlalți evaluatori, oferind suport profesionist și reacționând la provocările întâmpinate în cadrul lucrului în echipă. ● Prelucreză informații și date complexe, pentru a realiza o evaluare corectă și fiabilă, transpunându-le în recomandări semnificative sau acțiuni corective necesare. ● Îmbunătățește continuu calitatea evaluării prin identificarea și

		promovarea bunelor practici și al schimbului de experiență, în vederea creșterii calității serviciilor educaționale.
5.2. Leadership		● Acționează calm, prudent, flexibil și cu încredere de sine în timpul activităților de evaluare, gestionând constructiv stresul și prevenind/soluționând situațiile stresante. ● Cunoaște și valorifică eficient strategiile de leadership. ● Cunoaște și realizează planificarea strategică. ● Creează un mediu de lucru stimulator și motivant. ● Asigură un flux continuu și fiabil de informații relevante între membrii echipei.
DOMENIUL 6 CONTEXTUL (Accentul se pune pe înțelegerea circumstanțelor unice, a perspectivelor multiple și a mediului schimbător în care se desfășoară evaluarea, precum și a utilizatorilor / părților interesate într-un context concret al mediului)		
6.1. Conștientizarea anumitor circumstanțe și contexte	Conștientizarea locului, locației, mediului, participanților, părților interesate, organizării, structurii, culturii, istoriei, tradiției, genului, politicii, credințelor, valorilor, puterii, privilegiilor instituției	● Înțelege și răspunde cu respect la unicitatea contextului de evaluare. ● Implică în procesul de evaluare diverse părți interesate. ● Reflectă asupra contextului și îl descrie în timpul procesului de evaluare externă și în rapoarte.
6.2. Conștientizare cuprinzătoare (durabilitatea mediului, incluziunea socială, egalitatea de gen)		● Identifică modul în care practicile de evaluare promovează echitatea socială (inclusiv egalitatea de gen) și binele public. ● Reflectă asupra practicii instituției de învățământ/prestatorului de servicii educaționale, luând în considerare aspectele de durabilitate a mediului, de egalitate de gen și de incluziune socială. ● Înțelege standardele de durabilitate a mediului în contextul

		specificului/experienței instituționale și identifică potențialul de îmbunătățire la nivelul instituției de învățământ/prestatorului de servicii educaționale. ● Promovează utilizarea standardelor de durabilitate a mediului în managementul instituției de învățământ/ prestatorului de servicii educaționale și identifică bunele practici. ● Facilitează aplicarea standardelor de durabilitate a mediului în implementarea curricula și identifică bunele practici. ● Înțelege principiile incluziunii sociale în contextul experienței instituționale și identifică oportunități de îmbunătățire la nivelul instituției de învățământ/prestatorului de servicii educaționale. ● Facilitează implementarea și integrarea principiilor incluziunii sociale la nivelul managementului instituțional. ● Promovează implementarea și integrarea principiilor incluziunii sociale la nivel de implementare a curricula. ● Identifică oportunitățile de îmbunătățire a serviciilor educaționale din perspectiva respectării principiilor egalității de gen. ● Promovează principiile egalității de gen la nivelul managementului instituțional. ● Promovează principiile egalității de gen la nivel de implementare a curricula.